

Representativiteit van de Europese socialepartnerorganisaties: de audiovisuele sector

Samenvatting

Inleiding

Met deze studie wordt beoogd de nodige informatie te verstrekken om de sectorale dialoog in de audiovisuele sector te stimuleren. Het doel van de reeks representativiteitsstudies van de EIRO, uitgevoerd op verzoek van de Europese Commissie, is de representatieve socialepartnerorganisaties vast te stellen die krachtens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moeten worden geraadpleegd. De studie identificeert de relevante nationale socialepartnerorganisaties in de audiovisuele sector via een top-downbenadering (door een lijst op te stellen van de leden van de Europese aangesloten organisaties) en een bottom-upbenadering via de nationale correspondenten van de Europese waarnemingspost voor arbeidsverhoudingen (EIRO).

De doeltreffendheid van de Europese sociale dialoog hangt af van de representativiteit van de relevante nationale actoren in de sector: alleen organisaties die voldoende representatief zijn, kunnen partij zijn bij de Europese sociale dialoog.

Een nationale organisatie wordt als een relevante sectorgerelateerde belangenorganisatie beschouwd, indien zij aan de volgende criteria voldoet:

- het werkgebied van de organisatie is gerelateerd aan de sector;
- de organisatie is regelmatig betrokken bij sectorgerelateerde collectieve onderhandelingen en/of is aangesloten bij een relevante Europese belangenorganisatie.

Een Europese organisatie wordt als een relevante sectorgerelateerde belangenorganisatie beschouwd, indien zij op de lijst van de Commissie staat van belangenorganisaties die krachtens artikel 154 VWEU namens de sector moeten worden geraadpleegd en/of deelneemt aan de sectorgerelateerde Europese sociale dialoog en/of heeft verzocht om haar krachtens artikel 154 VWEU te raadplegen.

Definitie van de sector

Voor de doeleinden van deze studie wordt de audiovisuele sector gedefinieerd op basis van de statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de

Europese Unie (NACE) (Rev. 2), die ervoor moet zorgen dat de bevindingen tussen de lidstaten onderling kunnen worden vergeleken. Meer bepaald wordt deze sector afgebakend door NACE Rev. 2-codes J.59 (productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen) en J.60 (uitzending van radio- en televisieprogramma's, abonneetelevisie).

De specifieke omstandigheden van de audiovisuele sector, die in een aantal landen hoofdzakelijk gebaseerd is op bedrijven met publiekeomroepactiviteiten, hebben geleid tot de beslissing om bedrijven met publiekeomroepactiviteiten als werkgeversorganisaties in de studie op te nemen. Daarnaast zijn enkele afzonderlijke particuliere bedrijven die zijn aangesloten bij een 'sectorgerelateerde' Europese organisatie betrokken wegens hun belang in de sector.

Economische achtergrond

Kenmerken van de werkgelegenheid

Volgens de arbeidskrachtenenquête van Eurostat bood de sector werk aan meer dan 760 000 mensen in de EU-27 in het tweede kwartaal van 2012. Mannen maken ongeveer 60 % van de werknemers uit; 52 % van hen heeft een hoog onderwijsniveau (vergeleken met 29 % van alle EU-werknemers) en 21 % is tewerkgesteld met een tijdelijk contract (vergeleken met 12 % van alle EU-werknemers). De kleine en middelgrote ondernemingen zijn in de meerderheid in de sector, die wordt gekenmerkt door hoge percentages niet in loondienst verrichte werkzaamheid, deeltijds werk, atypisch werk en ongunstige arbeidstijden.

Recente ontwikkelingen

Volgens Eurostatgegevens is de werkgelegenheid in de audiovisuele sector in de hele EU-27 niet ernstig getroffen door de economische recessie: de groei van de werkgelegenheid was overal tamelijk stabiel. Op sectoraal en nationaal niveau zijn er echter aanzienlijke verschillen. Terwijl de werkgelegenheid in de subsector uitzending van radio- en televisieprogramma's, abonneetelevisie een forse stijging vertoonde aan het begin van de crisis in 2009, werden er aan de productiekant banen geschrapt. Toen de werkgelegenheid aan de productiekant weer

aantrok, werd de werkgelegenheid bij abonneetelevisie juist weer negatief getroffen.

Belangenbehartiging op nationaal niveau

Vakbonden

In totaal werden er 169 sectorgerelateerde vakbonden geïdentificeerd die voldoen aan de criteria om in de representativiteitsstudie te worden opgenomen, wat duidt op een pluralistisch systeem. Alle 27 landen hebben ten minste twee sectorgerelateerde vakbonden of werknemersorganisaties en de meeste landen hebben er vier of meer. Een uitzondering hierop is Frankrijk, dat 21 organisaties in de studie heeft opgenomen. Deze situatie heeft de Franse overheid ertoe gebracht de sociale partners te verzoeken hun systeem van collectieve onderhandelingen te verduidelijken en te vereenvoudigen.

De grootte van de werknemersorganisaties verschilt aanzienlijk, variërend van meer dan twee miljoen leden (in het geval van ver.di in Duitsland, maar niet allemaal in deze sector) tot slechts enkele tientallen leden. Deze aanzienlijke variatie weerspiegelt veeleer verschillen in de grootte van de economie en de breedte van het ledenbereik dan in het vermogen om leden aan te trekken.

Werkgeversorganisaties

In totaal werden er 148 sectorgerelateerde werkgeversorganisaties geïdentificeerd die voldoen aan de criteria om in de studie te worden opgenomen; in dit totaal zijn 47 publieke omroepdiensten begrepen. In vier landen (Cyprus, Tsjechië, Estland en Litouwen) was de publieke omroep de enige vastgestelde organisatie en er werden geen andere sectorale werkgeversorganisaties geteld die onder het toepassingsgebied van de studie vallen.

Slechts één van de 26 landen waarvoor informatie over de sectorgerelateerde organisaties werd verstrekt, telt één organisatie (Malta). De pluralistische opzet overheerst bij de werknemersorganisaties en de werkgeversorganisaties, hoewel in grotere mate bij de eerstgenoemde organisaties dan bij de laatstgenoemde.

Collectieve onderhandelingen

De dekking van de collectieve onderhandelingen is zeer gepolariseerd in de meeste bestudeerde landen. In ongeveer een kwart van de landen waarvoor gegevens beschikbaar waren (hoofdzakelijk landen met onderhandelingen met meerdere werkgevers), is de dekkinggraad van collectieve onderhandelingen hoog, terwijl ten minste de helft van de bestudeerde landen een zeer lage dekkinggraad heeft. Landen met een hoge dekkinggraad zijn voornamelijk de Scandinavische landen (Denemarken, Zweden), Oostenrijk, België, Frankrijk en Italië.

Aan beide zijden van de branche is er bij de ledenorganisaties een deel dat niet betrokken is bij

collectieve onderhandelingen. Bij de werknemersorganisaties varieert dit van een vijfde bij EURO-MEI (Media and Entertainment - Europe) tot een vierde bij EuroFia (Fédération Internationale des Acteurs, FIA) en de FIM (Fédération Internationale des Musiciens, FIM) en een derde bij de EFJ (European Federation of Journalists). Bij de werkgeversorganisaties zijn twee derde van de ledenorganisaties van de AER (Association Européenne des Radios) en de helft van de organisaties van de FIAPF (Fédération Internationale des Associations de Producteurs de Films) niet betrokken bij collectieve onderhandelingen.

Belangenbehartiging op Europees niveau

De Europese organisaties in de audiovisuele sector op de lijst van de Europese Commissie van socialepartnerorganisaties die krachtens artikel 154 VWEU moeten worden geraadpleegd, zijn EURO-MEI, de EFJ, EuroFIA en de FIM, die werknemers vertegenwoordigen, en de EBU (European Broadcasting Union), CEPI (Coordination Européenne des Producteurs Indépendants), de AER en de FIAPF, die werkgevers vertegenwoordigen.

Wat de werknemersorganisaties betreft, heeft EURO-MEI 45 direct aangesloten leden in de 27 bestudeerde landen en 40 van deze leden nemen deel aan collectieve onderhandelingen; de EFJ heeft 39 direct aangesloten leden, waarvan er 23 deelnemen aan collectieve onderhandelingen; EuroFIA heeft 32 direct aangesloten leden, waarvan er 24 deelnemen aan collectieve onderhandelingen; en de FIM heeft 26 direct aangesloten leden, waarvan er 20 deelnemen aan collectieve onderhandelingen.

Wat de werkgeversorganisaties betreft, heeft de EBU 46 direct aangesloten leden in de 27 bestudeerde landen en 44 van deze leden zijn betrokken bij collectieve onderhandelingen; CEPI heeft 15 direct aangesloten leden, waarvan er tien betrokken zijn bij collectieve onderhandelingen; de AER heeft negen direct aangesloten leden, waarvan er drie betrokken zijn bij collectieve onderhandelingen; en de FIAPF heeft tien direct aangesloten leden, waarvan er vijf betrokken zijn bij collectieve onderhandelingen.

Een aanzienlijk aantal sectorgerelateerde werkgeversorganisaties in de EU is niet aangesloten bij een van de Europese belangenorganisaties die bij de studie zijn betrokken.

Conclusies

Uit de top-down- en bottom-upanalyses van de audiovisuele sector in de EU-27-landen komt naar voren dat voor de werknemers, EURO-MEI, de EFJ, EuroFIA en de FIM en, voor de werkgevers, de EBU, CEPI, de AER en de FIAPF de belangrijkste EU-brede vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers in de audiovisuele sector zijn.

Aanvullende informatie

Het verslag *Representativeness of the European social partner organisations: Audiovisual sector* (Representativiteit van de Europese socialepartnerorganisaties: de audiovisuele sector) is te vinden op de website <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/studies/tn1202044s/index.htm>

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Camilla Galli da Bino, voorlichter, via gdb@eurofound.europa.eu